DIT WEEKEND IN DE TIJD

14 AUGUSTUS 2010

WEEKEND

ZOMERGESPREK

‘Als alles onder controle lijkt, ga je nét niet hard genoeg.’

Hans Bourlon van Studio 100

NETTO

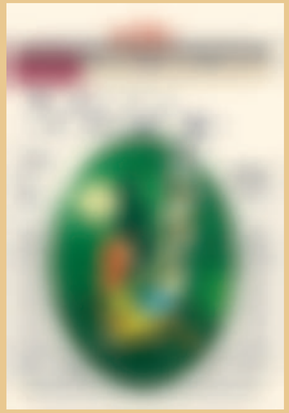

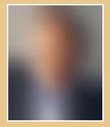

EXCLUSIEF INTERVIEW

met beursgoeroe **Jim Rogers**

Reizen
De juiste aanpak voor uw citytrip

Zomerreeks
Beleggen in suiker

Ondernemen
Verandert mijn bedrijfsvoorheffing als ik ga samenwonen?

SABATO

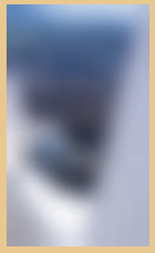

Reizen in kleur
Witgekalkte charme op **Santorini**

Wijn
Wijn uit het rijk van Dalí

Tijdens de zomer verschijnen Netto en Sabato in het weekendkatern van uw krant.

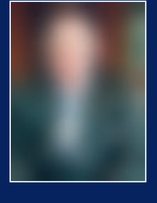

ALBERT FRÈRE
over Suez dat het Britse International Power inlijft

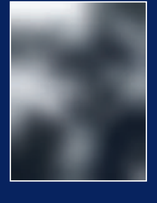

FOTOREPORTAGE PAKISTAN
14 miljoen mensen zijn getroffen door de ergste humanitaire ramp ooit, erger dan de tsunami in 2004.

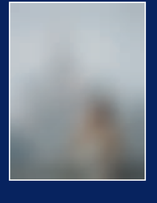

RUSLAND
‘Natuurlijk zakt het dodental. Alle zwakkeren zijn al gestorven.’ Correspondent Remco Reiding getuigt over zijn vlucht uit de hel van Moskou.

Franstaligen vragen garanties over toekomst van België

Beide kampen vinden wat op tafel ligt onvoldoende | Kinderbijslag en deel fiscaal beleid naar deelstaten

In de gesprekken over een staatshervorming probeerde de preformateur Elio Di Rupo (PS, *foto*) gisteren voor de tweede dag op rij de kloof te dichten die gaapt tussen de standpunten van de Vlaamse en Franstalige onderhandelaars. Maar het vertrouwen tussen beide kampen lijkt nog niet voldoende. Er lijkt nauwelijks verschil tussen de sfeer voor de onderbreking van de gesprekken vorige week en nu.

Dat het niet makkelijk gaat, bleek gisteren al uit de werkwijze van preformateur Di Rupo. Eerst vergaderden de Vlaamse partijen apart zonder de preformateur, dan met de preformateur en vervolgens zat Di Rupo samen met alleen maar de Franstalige onderhandelaars. Pas daarna zaten de onderhandelaars van N-VA, PS, sp.a, CD&V, cdH, Groen! en Ecolo opnieuw samen.

Beide kampen vinden wat op tafel ligt onvoldoende. Daarbij gaat het niet alleen om de ‘suggestie’ voor 12,5 miljard euro beleid van de federale regering naar de deelstaten over te hevelen. De Franstaligen willen van de Vlamingen ook garanties die vertrouwen moeten creëren. Die garanties gaan over de toekomst van België, het versterken van het Brussels Gewest, de rechten van de Franstaligen in de Vlaamse Rand en het behoud van de solidariteit tussen arme en rijke Belgen in de sociale zekerheid.

Vooral N-VA-voorzitter Bart De Wever wordt door de Franstaligen geviseerd, omdat hij niet bereid zou zijn veel te zeggen tijdens de onderhandelingen of voorstellen te doen.

Tegelijk vindt de N-VA het pakket van 12,5 miljard euro nuttig maar onvoldoende. De logica luidt dat de Vlaamse kiezer op 13 juni duidelijk heeft gemaakt dat er een grote staatshervorming nodig is en dat wat nu op tafel ligt niet aan die definitie voldoet. Het Franstalige antwoord is dat er nu eenmaal een tweederdemeerderheid nodig is voor een staatshervorming en dat de N-VA dus water in de wijn moet doen.

Di Rupo heeft nog drie dagen om de Franstaligen en de Nederlandstaligen te verzoenen.

Over de 12,5 miljard euro tekenen de grote lijnen zich stilaan af. De deelstaten zouden bevoegd worden voor kinderbijslag, waar een budget van 5,5 miljard euro aan kleeft. Maar opnieuw is niet iedereen het eens met de manier waarop dat gebeurt en is er discussie of die bevoegdheid naar de gewesten of de gemeenschappen gaat.

FISCAAL BELEID

Een tweede pakket gaat over fiscaal beleid. De deelstaten zouden de vrijheid krijgen om voor 1,5 miljard euro fiscale aftrekken in te voeren in de vennootschapsbelasting en nog eens datzelfde bedrag in de personenbelasting. Op die manier zouden ze beleid dat ze nu al voeren inzake bijvoorbeeld energie of wonen, ook via fiscale aftrekken kunnen uitwerken, en niet alleen via premies en subsidies.

De deelstaten zouden ook meer vrijheid krijgen om in het arbeidsmarktbeleid zich te richten op specifieke doelgroepen, zoals jongeren of 50-plussers. Het voorbije jaar botste de Vlaamse minister van Werk, Philippe Muyters (N-VA), daarover nog met zijn federale ambtsgenote, Joëlle Milquet (cdH).

Een laatste pakket omvat kleine beleidsdomeinen. Het zou gaan over bijvoorbeeld vaccins in de gezondheidszorg, over wetenschapsbeleid of over de Delcrederedienst. Die verzekert exportbedrijven tegen het risico dat hun buitenlandse klanten de rekeningen niet betalen.

Allemaal mooi, maar niet genoeg, vindt de N-VA. De Franstaligen merken op dat 12,5 miljard euro niet weinig is. Het betekent dat het gezamenlijke budget van de deelstaten (42 miljard euro) met 30 procent zou stijgen.

Di Rupo heeft nog drie dagen om beide zienswijzen te verzoenen, als hij de koning maandag goed nieuws wil brengen.

Alle wegen leiden naar Brussel

Oude strijd rond federalisme met twee of drie heeft grote praktische gevolgen

ANALYSE
BART HAECK

De vraag of een staatshervorming de gemeenschappen dan wel de gewesten machtiger moet maken, lijkt voor velen een gevecht dat het strijden niet waard is. De kwestie heeft nochtans lange politieke wortels en zware praktische gevolgen.

Wordt de kinderbijslag een zaak van de Vlaamse en Franse Gemeenschap, of van het Vlaams, Brussels en Waals Gewest? Het is een van de vele grote knopen in de gesprekken over een staatshervorming, die zondagavond tot een kleine doorbraak moeten leiden. De N-VA en CD&V willen dat de gemeenschappen bevoegd worden voor de kinderbijslag; de PS, sp.a en Groen! kiezen voor de gewesten.

Die op het eerste gezicht technische discussie is een van de grote gevoeligheden in de Belgische politiek. De communautaire strijd begon aanvankelijk als een strijd tussen twee partijen: Vlamingen en Walen. Puur partijpolitiek is het nog steeds een strijd tussen twee: alle Belgische politieke partijen zijn in de jaren 70 in tweeën gesplitst, niet in drieën. In het federale parlement zijn de volksvertegenwoordigers verdeeld in een Franse en een Nederlandse taalgroep.

FDF

Maar zo simpel is het helaas niet. Wat aanvankelijk begon als een strijd tussen twee partijen, is geëvolueerd naar een strijd met drieën. Als protest tegen de begrenzing van Brussel door de taalgrens werd begin jaren 60 het FDF opgericht. Daarmee werden ook de Franstalige Brusselaars een politieke speler.

Ook sociologisch speelt dat mee. De Brusselaars voelen zich geen Walen, en omgekeerd. De jongste twintig jaar heeft de immigratie in Brussel dat nog versterkt. Een wezenlijk deel van de Brusselaars heeft geen banden met Wallonië, maar met Noord-Afrika.

De Vlaamse beweging heeft grote problemen met een België met drie gewesten. Ten eerste omdat Brussel de hoofdstad van Vlamingen en Franstaligen moet zijn en dus samen moet worden bestuurd. Vandaar kwam de symbolische maar moeilijke discussie in 1988 dat Brussel een ‘hoofdstedelijk’ gewest moest worden genoemd, een woord dat ondertussen is gesneuveld.

Er is ook een strategisch argument. Het is bizar dat in een land waar de Nederlandstaligen in de meerderheid zijn, er op het Overlegcomité van de regeringen bijvoorbeeld twee Franstalige ministerpresidenten aanschuiven (de Brusselse en de Waalse) en maar één Nederlandstalige (de Vlaamse). Die moeilijke knoop is destijds op zijn Belgisch opgelost: met een lelijk compromis. Er zijn drie deelstaten die grondgebonden bevoegdheden kregen. De drie gewesten zijn daarom bevoegd voor ruimtelijke ordening, milieu en het economisch beleid voor de bedrijven op hun grondgebied.

Het wordt kiezen tussen praktische elegantie en Vlaamse principes.

De gemeenschappen zijn daarentegen bevoegd voor de zogenaamde persoonsgebonden aangelegenheden: onderwijs, cultuur en welzijn. Die opsplitsing was nodig, legde voormalig premier Wilfried Martens ooit uit, omwille van Brussel. Vlamingen en Franstaligen kunnen er scholen, theaters en ziekenhuizen uitbaten. De Brusselaars kunnen vervolgens kiezen naar welke ziekenhuizen of scholen ze gaan.

Die logica staat nu onder druk. Sommige Franstaligen vinden dat het onderwijs in Brussel, waar veel slecht opgeleide migranten wonen, een heel andere dynamiek heeft dan in Wallonië. Daarom zouden er beter Brusselse scholen komen naast Waalse. De Franse Gemeenschap zou daardoor verwateren.

Zeker de N-VA en CD&V steigeren bij dat idee. Vandaar ook hun grote tegenstand om de kinderbijslag naar de gewesten over te hevelen. Volgens hen is dat een persoonsgebonden aangelegenheid. De Brusselse ouders kunnen kiezen naar welk kinderbijslagfonds ze stappen, net zoals ze hun ziekenhuis of school kiezen.

CAO

Nu een gedeeltelijke splitsing van de sociale zekerheid en het arbeidsmarktbeleid op tafel komt, wordt het Brusselse probleem nog groter. Gaan we Brusselse bedrijven, zoals Dexia, vragen dat ze voortaan een aparte cao afsluiten voor hun Nederlandstalige werknemers en een voor hun Franstalige? Moeten de Nederlandstaligen meer of minder uren per week werken dan de Franstaligen? Verschillen de minimumlonen en de pensioenleeftijd? Of moet Dexia kiezen of het een Franstalig bedrijf is dan wel een Nederlandstalig?

Om die problemen te omzeilen kan men beslissen dat in heel Brussel het arbeidsmarkt hetzelfde wordt. Maar dan wordt Brussel nog meer dan een volwaardig gewest, en België een federale staat met drie. Het wordt dus kiezen tussen praktische elegantie en Vlaamse principes.

IAO waarschuwt voor ‘verloren generatie’

Jeugdwerkloosheid in wereld op record

ELLEN CLEEREN

De werkloosheidsgraad onder jongeren tussen 15 en 24 jaar is vorig jaar op wereldniveau gestegen tot een recordhoogte van 13 procent, het hoogste peil sinds het einde van de Tweede Wereldoorlog. De Internationale Arbeidsorganisatie (IAO) telde in 2009 op 620 miljoen jongeren die potentieel in aanmerking komen voor de arbeidsmarkt, 81 miljoen jeugdige werklozen. De organisatie verwacht dat de jongerenwerkloosheid dit jaar nog licht zal stijgen. Vanaf volgend jaar zou ze zakken tot 12,7 procent.

De IAO waarschuwt voor een ‘verloren generatie’. Voor de werkloze jongeren dreigen ontreddering, mentale problemen, drugsgebruik, geweld en criminaliteit. Jongeren in ontwikkelingslanden - waar 90 procent van de jonge arbeidskrachten woont - betalen de zwaarste tol. Het ontbreken van een sociaal vangnet leidt er tot nog meer armoede en uitbuiting in het informele circuit.

Ook in België is de jeugdwerkloosheid de jongste jaren gestegen, al wijzen de recentste cijfers op een kentering *(lees hieronder)*. ‘Afgezien van de Brusselse migrantenjongeren en de laaggeschoolden zou ik niet poneren dat we in België voor een verloren generatie staan’, zegt Joost Bollens, onderzoeksleider op het Leuvense Onderzoeksinstituut voor Arbeid en Samenleving HIVA.

LITTEKEN

Bollens wijst wel op het mogelijke gevaar voor ‘scarring’. ‘Als jongeren bij het begin van hun loopbaan geen job vinden, dreigen ze daar een blijvend litteken aan over te houden. Volgens sommige studies zouden die mensen ook in hun latere carrière meer moeilijkheden ondervinden om een job te vinden en te behouden. Als dat zo is, doen beleidmakers er goed aan de jongerenwerkloosheid zoveel mogelijk te bestrijden.’

De Nederlandse ontwikkelingseconoom Rolph Van der Hoeven gaat nog een stap verder. ‘In de geïndustrialiseerde wereld hebben overheden tot nu te weinig gedaan om de instroom van jonge arbeidskrachten te verzekeren. Minstens twee schoolgeneraties worden van de arbeidsmarkt afgeknoopt. Ze dreigen dat hun loopbaan lang mee te dragen’.

De IAO roept overheden dan ook op volop te investeren in maatregelen ter ondersteuning van de jongerenwerkgelegenheid.

Record aantal werkenden in België

IVAN BROECKMEYER

De arbeidsmarkt begint de gevolgen van de crisis langzaam maar zeker te verteren. Dat wordt ook gesuggereerd door de recentste cijfers van de Enquête naar de Arbeidskrachten (EAK), een driemaandelijks onderzoek van de federale overheidsdienst Economie.

In het eerste kwartaal van 2010 waren in ons land 4.470.000 mensen aan de slag. Ten opzichte van het laatste kwartaal van 2009 komt dat neer op een lichte stijging met 16.000 eenheden of 0,4 procent. In vergelijking met het eerste kwartaal van vorig jaar gaat het om een toename met 52.000 eenheden of 1,2 procent. Het cijfer van 4,47 miljoen werkenden is zelfs het hoogste dat tot nu toe geregistreerd werd.

Een nadere analyse leert dat vooral het aantal werkende 50-plussers in de lift zit. Hun aantal steeg met 3 procent tegenover het vorige kwartaal en jaar op jaar zelfs met 7,1 procent. Het aantal werkende jongeren is daarentegen jaar op jaar met bijna 3 procent gedaald. De werkgelegenheid bij de middengroep tussen 25 en 49 jaar bleef ongeveer stabiel. De deeltijdse arbeid rukte ook het afgelopen jaar verder op.

Minder fraai is wel dat ook de werkloosheid verder bleef stijgen. Volgens de EAK waren er in de eerste drie maanden van dit jaar gemiddeld 420.000 werklozen. Dat zijn er 30.000 meer dan in het laatste kwartaal van vorig jaar.

Voorlopig volstaat de stijging van de werkgelegenheid dus niet om de nieuwkomers op de arbeidsmarkt te absorberen.

> **Laat mensen zonder papieren de vacatures voor knelpuntberoepen invullen.**
>
> De belangenorganistie OR.C.A. wijst erop dat heel wat illegalen die een regularisatie hebben aangevraagd dringend op zoek zijn naar een job. De kmo-organisatie Unizo steunt het pleidooi.

Verdeeldheid over werkloosheidsuitkeringen

IVAN BROECKMEYER

Het voorstel van Joep Konings en Damiaan Persyn (KULeuven) om de werkloosheidsuitkeringen sneller te laten dalen lokt verdeelde reacties uit. Volgens de professoren motiveert het huidige systeem werklozen onvoldoende om naar werk te zoeken. Ze stellen voor om, naarmate iemand langer werkloos is, meer geld aan begeleiding en minder aan uitkeringen te besteden.

De ondernemersorganisaties Unizo en NSZ zijn het roerend eens met die suggesties. Ze hopen dat die hun weg zullen vinden naar het federale regeerakkoord en de akkoorden tussen de sociale partners. Unizo wil de uitkeringen in de eerste zes maanden optrekken. Maar daarna moeten ze sneller dalen. De kmo-organisatie steunt ook het pleidooi voor meer opleidingen op de werkvloer voor werklozen. Daarnaast kan de werkloosheidsval bestreden worden door met een lastenverlaging de nettolonen te verhogen. Ook het NSZ pleit daarvoor.

Het ABVV is een andere mening toegedaan. Volgens de socialistische vakbond zijn de uitkeringen nu al voldoende degressief door de hogere startuitkeringen. Het ABVV spreekt ook tegen dat er nog werkloosheidsvallen bestaan. Zelfs bij de overgang van een maximumuitkering naar een minimumloon gaat de werkloze erop vooruit. De vakbond baseert zich daarvoor op een analyse die gemaakt is in de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven (CRB).